

KKO 2022:17

Työn tarjoamisvelvollisuus

Karri Vuorio

Lakimiesharjoittelija

Miksi tapaus on merkittävä?

- Kyse rakennusalan yrityksestä
 - Kyse on pintatoimialan yrityksestä
- Ratkaisu koskee kaikkia rakennusalan työehtosopimuksia
 - RISS-liitesopimus
- Myös useilla muiden toimialojen työehtosopimuksissa vastaavanlaisia kirjauksia

Työn tarjoamis- ja koulutusvelvollisuus

- Työsopimuslain 7 luvun 4 §:n 1 momentti
 - Työntekijälle on tarjottava ensisijaisesti hänen työsopimuksensa mukaista työtä vastaavaa työtä. Jos tällaista työtä ei ole, työntekijälle on tarjottava muuta hänen koulutustaan, ammattitaitoaan tai kokemustaan vastaavaa työtä.
- Työsopimuslain 7 luvun 4 §:n 2 momentti
 - Työnantajan on järjestettävä työntekijälle sellaista uusien tehtävien edellyttämää koulutusta, jota voidaan molempien sopijapuolten kannalta pitää tarkoituksenmukaisena ja kohtuullisena.
- Työn tarjoamisvelvollisuus on osa TUTA-irtisanomisperusteen olemassaolon arviointia
 - Arvioidaan yhdessä TSL 7:3:n kanssa.

Onko työn tarjoamisvelvollisuuden alueellisesta laajuudesta mahdollista sopia työehtosopimuksessa?

- Työsopimuslain 13:7.1:n 12 kohta
 - Työnantajien ja työntekijöiden valtakunnallisilla yhdistyksillä on oikeus sopia siitä, mitä säädetään 7 luvun 4 §:n työn tarjoamisvelvollisuuden alueellisesta laajuudesta
- Näin ollen kiistatonta on, että lain sanamuoto antaa mahdollisuuden sopia työn tarjoamisvelvollisuuden alueellista rajoituksesta valtakunnallisessa työehtosopimuksessa
 - Esim. maalausalan ja vedeneristysalan työehtosopimukset valtakunnallisia työehtosopimuksia

RISS 6.1 §

- Työnantajan velvollisuus tarjota työtä toistaiseksi voimassaolevassa työsuhteessa olevalle (myös lomautetulle) rajoittuu työkohteisiin, joissa työntekijä voi, paikkakunnalla tavanomaiset työmatkat huomioon ottaen, päivittäin käydä työssä vakituisesta asunnostaan käsin.
- HUOM! Eri asia kuin takaisinottovelvollisuuden alueellinen laajuus

Työn tarjoamisvelvollisuuden ero TSL:n ja TES:n välillä

Onko työsopimuslain mukaan työtä tarjottava työntekijälle, joka työskentelee Helsingissä asentajana? **X = KYLLÄ**

		TYÖNTEKOPAIKKA					
		HELSINKI	VANTAA	TUUSULA	TAMPERE	KUOPIO	ROVANIEMI
TYÖTEHTÄVÄT	ASENTAJA	X	X	X	X	X	X
	ERISTÄJÄ	X	X	X	X	X	X

Onko vedeneristysalan TES:n mukaan työtä tarjottava työntekijälle, joka työskentelee Helsingissä asentajana? **X = KYLLÄ**

		TYÖNTEKOPAIKKA					
		HELSINKI	VANTAA	TUUSULA	TAMPERE	KUOPIO	ROVANIEMI
TYÖTEHTÄVÄT	ASENTAJA	X	X	X			
	ERISTÄJÄ	X	X	X			

Tapauksen tausta lyhyesti

- Työntekijä oli työskennellyt maalarina pääsääntöisesti PK-seudulla
- Irtisanomishetkellä työnantajalla ei ollut tarjota työntekijän työsopimuksen mukaista työtä
 - Työtehtävien sisällön osalta eikä;
 - Työntekopaikan osalta
- Työnantaja katsoi RISS 6.1 §:n nojalla, että työntekijälle ei ollut tarjota muuta työtä tai koulutusta

Eteneminen eri oikeusasteissa

Käräjäoikeus

Perusteeton päättäminen +
muut saatavat

Työnantaja voitti

Hovioikeus

Perusteeton päättäminen +
muut saatavat

Työnantaja voitti osittain

Korkein oikeus

Työn
tarjoamisvelvollisuus

Työnantaja hävisi

27.4.2022

Mihin KKO:n ratkaisu perustui?

- TSL 7:3 ja 7:4 muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden
 - Mikäli työntekijä on sijoitettavissa tai koulutettavissa muihin tehtäviin, työ ei ole laissa edellytetyllä tavalla olennaisesti ja pysyvästi vähentynyt
- TUTA-perusteen olemassaoloa on arvioitava suhteessa tarjolla olevaan työhön
 - KKO:n mukaan tarjolla oleva työ ei ollut vähentynyt, kun työnantajalla oli syntynyt tarve uusien työntekijöiden palkkaamiseen
- Tarjolla olevan työn vähentymistä ei voida arvioida sen mukaan, mitä TES:ssa on sovittu työn tarjoamisvelvollisuudesta

Mihin KKO:n ratkaisu johtaa? 1/4

- KKO:n ratkaisu on poikkeuksellisen suppeasti ja epäselvästi kirjoitettu
- Tilanne selkiytynee myöhemmän käytännön perusteella
 - Liittojen kannanotot
 - Työpaikkojen käytäntö
 - Mahdollinen tarkentava oikeuskäytäntö
- Mikä on oikeustila nyt annetun ratkaisun nojalla?

Mihin KKO:n ratkaisu johtaa? 2/4

- Tarjolla olevan työn vähentymistä arvioidaan työsopimuksen mukaisesta työstä käsin. Työsopimuksen mukainen työ:

1. Työtehtävien sisältö
2. Työntekopaikka

Esim.: Työntekopaikka: Helsinki; työtehtävä: eristäjä

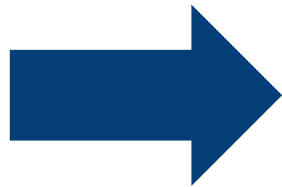

Rovaniemellä tehtävä eristäjän työ ei ole työsopimuksen mukaista työtä

- Hallituksen esityksessä todetaan, että työntekopaikkaa koskeva työsopimuksen ehto ei rajoita työn tarjoamisvelvollisuuden alueellista laajuutta

Mihin KKO:n ratkaisu johtaa? 3/4

- Laissa ja hallituksessa kuitenkin todetaan, että valtakunnallisella työehtosopimuksella voidaan rajoittaa työn tarjoamisvelvollisuuden alueellista laajuutta
 - Onko laki ristiriidassa itsensä kanssa?
- KKO toteaa perusteluissaan:
 - ” *Työn vähenemisen tarkastelun alueelliset rajat määräytyvät tältä osin mahdollisten työskentelypaikkaa tai -aluetta koskevien työsopimuksen ehtojen perusteella* ”

**Jos työsopimuksessa on sovittu
työntekopaikasta, TES:n työn
tarjoamisvelvollisuutta koskeva
alueellinen rajoitus on voimassa**

Mihin KKO:n ratkaisu johtaa? 4/4

- KKO:n perustelujen on katsottava tarkoittavan, että silloin kun työantajalla olisi tarjolla missä tahansa työntekijän työsopimuksessa sovittujen työtehtävien sisällön mukaista työtä maantieteellisesti missä tahansa, työn tarjoamisvelvollisuuden alueellista laajuutta on mahdollista rajoittaa vain, mikäli kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:
 1. työntekijällä on tietty työntekopaikka tai tarkasti rajattu työssäkäyntialue **ja**;
 2. Työntekijään sovellettavassa työehtosopimuksessa on sovittu työn tarjoamisvelvollisuuden alueellisesta rajoituksesta
- Tätä suppeampi tulkinta johtaisi käytännössä siihen, että TES:ssa ei ole mahdollista sopia työn tarjoamisvelvollisuuden alueellisesta laajuudesta, vaikka lain sanamuoto sen mahdollistaakin

Mitä seuraavaksi?

- Tuleeko tilanne tarkentumaan oikeuskäytännön myötä?
- Mitä jos työntekijä kieltäytyy työsopimuksen mukaisen työn vastaanottamisesta riippumatta työn maantieteellisestä sijainnista? Onko kyse työstä kieltäytymisestä?
- Miten ratkaisu suhteutuu päivittäisiin matkakustannuksiin ja muihin kulukorvauksiin (esim. päiväraha)?